

Beata Kurządkowska

Ogólnopolska konferencja naukowa "XXI wiek w literaturze", Olsztyn, 4-5 kwietnia 2014 roku

---

Prace Literaturoznawcze 2, 371-374

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

lub całkiem świeżych czasów zawsze nosi piętno pewnej interpretacji. Jednak poeci mają obowiązek relacjonowania i utrwalania w pamięci ludzi ich dziejów. Należy ponieść ofiarę ewentualnych przekształceń historii oraz subiektywnego spojrzenia na nią w imię wyższych celów: pozostawienia świadectwa dla potomnych.

Biblijne ślady w wierszach Marcina Świetlickiego próbowała odnaleźć prof. Zofia Zarębianka. Referentka zwróciła uwagę na nieoczywistą religijność poety kojarzonego z buntem, kontrkulturą i „barbarzyństwem”. Świetlicki w wielu utworach kreuje przewrotny obraz Boga, odbierając mu boskie atrybuty, podważając jego wszechmocność. Zdaniem Zarębianki wszystkie te zabiegi mają służyć demistyfikacji Stworzyciela, reinterpretacji prawd wiary, poszukiwaniu nowego sensu. Świetlicki subiektywnie rozumie wiarę, na przemian rozwianą i krystalizującą się, pomagającą odnaleźć siebie. Prelegentka na potwierdzenie postawionych tez przywoływała liczne cytaty z poszczególnych utworów, np. *Burzenie*, *Apokryf*, *Przedpotop*, *Jonasz*, *Gorzko*.

Konferencja *Nowa poezja polska wobec tradycji* spełniła oczekiwania zarówno jej organizatorów, jak i uczestników. Niemal wszystkie wystąpienia prowokowały dyskusje, które rzuciły nowe światło na omawiane zagadnienia. Spotkania miały charakter żywej wymiany poglądów, słuchacze nie pozostawali obojętni na poruszane tematy. Miejmy nadzieję, że konferencja stanie się wydarzeniem cyklicznym ze względu na swoją uniwersalną i stale aktualną problematykę.

Beata Kurządkowska

Ogólnopolska konferencja naukowa *XXI wiek w literaturze*, Olsztyn, 4–5 kwietnia 2014 roku

W dniach 4–5 kwietnia 2014 roku odbyła się w Olsztynie ogólnopolska konferencja naukowa *XXI wiek w literaturze*, zorganizowana przez Zakład Literatury Współczesnej Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza, oddział w Olsztynie. Naukowe spotkanie uroczystie otworzył prorektor prof. dr hab. Grzegorz Białyński oraz prodziekan Wydziału Humanistycznego, dr hab. Mieczysław Jagłowski, prof. UWM.

Konferencję zainaugurowano promocją pierwszego numeru czasopisma naukowego Instytutu Filologii Polskiej UWM. Prezentacji „Prac Literaturoznawczych” dokonała redaktor naczelna, dr hab. Joanna Chłosta-Zielonka, prof. UWM.

Obrady plenarne rozpoczął i poprowadził prof. dr hab. Zbigniew Chojnowski (UWM). Jako pierwsza wystąpiła prof. dr hab. Zofia Zarębianka (UJ) z referatem poświęconym obecności Boga i człowieka w poezji s. Agnieszki Kotei. Celem wystąpienia prof. Zarębianki była prezentacja specyfiki wpisanego w tę poezję doświadczenia duchowego i scharakteryzowanie sposobu kreacji *sacrum* w wierszach poetki. Problematyka religijna stała się także tematem wystąpienia dr hab. Agnieszki Rydz, prof. UAM, która na przykładzie twórczości Różewicza i Świetlickiego zastanawiała się nad potrzebą wiary w XXI wieku. Kolejne dwa referaty również podejmowały problematykę poezji współczesnej. Dr Jacek Krawczyk (UWM) swoje wystąpienie poświęcił tradycji postromantyzmu w poezji typu „slices of life stories”, natomiast mgr Grzegorz Jędrak (KUL) próbował wyznaczyć datę przełomową dla poezji XXI wieku.

Po przerwie uczestnicy konferencji obradowali w dwóch sekcjach. Pierwsza z nich dyskutowała o prozie, druga – o poezji. W sekcji prozy wszystkie trzy referaty dotyczyły obecności tradycji romantycznej we współczesności. I tak kolejno: mgr Aneta Kozyra (KUL) scharakteryzowała wizerunki polskich wieszczów w twórczości Wita Stwosza, mgr Anna Radzewicz-Bork (UG) skupiła się na problemie literatury XXI wieku wobec dzieł Adama Mickiewicza, a mgr Luiza Karaban (UPH w Siedlcach) omówiła postać ukraińskiego Kozaka romantycznego w polskiej literaturze i tekstach kultury XXI wieku. W tym samym czasie dr hab. Leokadia Hull (UWM) wygłosiła referat poświęcony tomikowi poezji *Pomarańcza Newtona* Ewy Lipskiej, dr Katarzyna Wądolny-Tatar (UP w Krakowie) zaprezentowała mikrohistorie opowiedziane poezją na przykładzie tomu *Głosy* Jana Polkowskiego, a mgr Marta Dąbrowska (UMK) scharakteryzowała wiek XXI w refleksji poetyckiej Czesława Miłosa.

Dyskusję o prozie rozpoczął tekst dr hab. Joanny Chłosty-Zielonki, prof. UWM, pt. *Przekraczanie granic wstydu w literaturze XXI wieku. Intymne relacje kobiet*. Kolejny referat na temat prozy roczników 80. wobec (nie)rzeczywistości wygłosiła mgr Daria Bruszevska-Przytuła (UWM), zaś mgr Katarzyna Rytlewska (UKW) scharakteryzowała problemy człowieka XXI wieku w soczewce literackiej przestrzeni szpitala psychiatrycznego.

W sekcji równoległej zaprezentowane zostały następujące wystąpienia: mgr Eweliny Sasin (UJ) pt. *Drugie życie poezji Tytusa Czyżewskiego w wykonaniu adaptacji cyfrowej Łukasza Podgórnego i Urszuli Pawlickiej*, mgr Elżbiety Litwin (UW) dotyczące sieciowych fantasmagorii w literaturze dla dzieci i młodzieży oraz mgr Renaty Nolbrzak (UŁ) na temat znaczenia wydarzeń literackich dla popularyzacji poezji na przykładzie festiwalu „Puls Literatury” w latach 2007–2013.

Po przerwie obiadowej uczestnicy i goście konferencji wzięli udział w minispektaklu *Jednodniówka mówiona* w wykonaniu studenckiego koła

naukowego olsztyńskiej polonistyki, „Ars Scripta”, którego opiekunem jest dr Paweł Pietrzyk.

W popołudniowych obradach w sekcji prozy jako pierwsza wystąpiła dr hab. Joanna Szydłowska (UWM), która mówiła o sposobach zarządzania faktografią w narracji o dziennikarskim śledztwie na przykładzie *My z Jedwabnego* Anny Bikont. Mgr Aleksandra Mukaj (UWM) przedstawiła obraz kobiety w powieściach *Kieszonkowy atlas kobiet* i *Cwaniary* Sylwii Chutnik, natomiast mgr Emilia Konwerska (UWM) skupiła się na męskości w twórczości Michała Witkowskiego.

W popołudniowej sekcji poświęconej poezji uczestnicy obrad wysłuchali dwóch wystąpień: dr hab. Beaty Tarnowskiej, prof. UWM, która mówiła o literaturze polskiej w Izraelu po 2000 roku oraz mgra Arkadiusza Sylwestra Mastalskiego (UP w Krakowie) na temat „*Pindrzenie się*” (wierszem). *Ars versificatoria Kamila Brewińskiego wobec tradycji*.

W sekcji prozy ostatnie wypowiedzi tego dnia zaprezentowały: dr Beata Walęciuk-Dejneka (UPH w Siedlcach), *Między beznadziejnością a modlitwą – Święta Rita w literaturze polskiej XXI wieku*, mgr Joanna Maria Bieńkowska (UWM), *Współczesne i dawne poradniki dla młodzieży (oraz niektórych dorosłych)* oraz mgr Beata Kurządkowska, *W świecie, gdzie każdy jest innym, a nikt nie jest sobą – o poszukiwaniu własnego „ja” w literaturze XXI wieku*.

W sekcji równoległej swoje referaty wygłosili: dr hab. Grzegorz Igliński, prof. UWM, pt. *Robak XXI wieku. U źródeł makabrycznego motywu w polskiej poezji współczesnej*, dr Ewa Borkowska (UPH w Siedlcach) pt. *Poezja historyków literatury. Przypadek Dariusza Cezarego Maleszyńskiego* oraz mgr Marek Maruszczak pt. *Narodziny fantasy komicznej – analiza tekstów krytycznych w miesięczniku „Nowa Fantastyka”*.

Drugi dzień obrad rozpoczął się od obrad plenarnych. Poprowadziła je dr hab. Agnieszka Rydz, prof. UAM. Jako pierwszy wystąpił prof. dr hab. Zbigniew Chojnowski, który mówił o XXI-wiecznych debiutach młodych poetów. Dr Małgorzata Peroń (KUL) scharakteryzowała nurt „ośmielonej wyobraźni” w poezji roczników 70., ks. dr Grzegorz Głęb (KUL) omówił nową wizję dziejów w twórczości Marcina Ciszewskiego, a mgr Dominika Kotuła (UWM) wygłosiła referat pt. *Uzależnienie czy lęk przed wpływem? Andrzej Sosnowski wobec tradycji i krytyki literackiej*.

Po krótkiej przerwie obrady były kontynuowane w dwóch sekcjach. W pierwszej, poświęconej literaturze fantastycznej, Sandra Uryzaj i Paulina Szymańska (UAM) zaprezentowały jej rozwój na przełomie XX i XXI wieku, mgr Waldemar Mazur (UWr) charakteryzował XXI-wieczną fantastykę, a mgr Ewa Drab (UŚ) omawiała ostatnie tendencje i hybrydalność fantasy w dobie nowoczesności.

Równoległa sekcja zgromadziła badaczy zainteresowanych problematyką literatury rosyjskiej. Zebrani wysłuchali dwóch referatów: dr hab. Iwony

Anny NDiaye, prof. UWM, która na podstawie twórczości Siergieja Szargunowa omówiła tendencje „pokolenia next” w literaturze rosyjskiej XXI wieku oraz dr Barbary Kozak, prezentującej literackie korzenie prozy Borysa Akunina.

Po krótkiej przerwie, w sekcji pierwszej mgr Piotr Przytuła (UWM) wygłosił referat pt. *„Z cichego świata w światy wiecznie drżące...” – Dantego droga z klasyki do popkultury, czyli „Boska Komedia” w polskiej fantastyce*, natomiast mgr Wiktor Gardocki (UwB) zaprezentował oblicza literatury potencjalnej.

W sekcji równoległej dr Rafał Pokrywka (UKW) opowiadał o niemieckiej powieści pokoleniowej XXI wieku, mgr Wojciech Boryszewski (UWM) o powieści *Białe zęby* Zadie Smith, a mgr Karol Grzehnik omawiał XXI-wieczną wizję religijności na przykładzie wybranych postaci terrorysty Johna Updike’a.

Po przerwie obiadowej w sekcji pod przewodnictwem prof. dra hab. Zbigniewa Chojnowskiego mgr Anna Figa (UP w Krakowie) mówiła o antybohaterze w polskiej prozie, mgr Anna Karpińska (UWM) zaprezentowała pisarzy wizjonerów i protoplastów – literackiej awangardy w kontekście literatury współczesnej, mgr Daria Jankowiak (UMK) zastanawiała się, jak pisarz zdobywa czytelników, mgr Justyna Czupiłka (UŁ) przedstawiła studium dotyczące *slam poetry*, a mgr Olga Szmidt (UJ) wygłosiła referat pt. *Léchevitrine. Podmiot melancholijny w literaturze XXI wieku na przykładzie „Przezroczyści” Marka Bieńczyka*.

W sekcji równoległej dr Jan Miklas-Frankowski (UG) zajął się zagadnieniem polskiego reportażu literackiego w XXI wieku, dr Kamila Bialik (UWM) mówiła o felietonach ludzi teatru, mgr Zbigniew Marecki (AP w Słupsku) skupił się na problemach gatunkowych współczesnych „czytadeł” dla kobiet, a dr Katarzyna Kłos (Olsztyn) scharakteryzowała wybrane aspekty futurologii neoromantycznej.

Wszystkie referaty i wywołane nimi dyskusje, oficjalne i kularowe, były dla uczestników konferencji niezwykle inspirujące. Nie wyczerpali oni jeszcze całego zasobu swoich argumentów. Dlatego też zaistniała konieczność ponownego spotkania, w celu zrewidowania kolejnych zagadnień związanych z przemianami, jakie przynosi literatura XXI wieku.